

UMMAN ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
3. DIŞ TİCARET.....	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:	17

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Oman Sultanlığı
Yüzölçümü	309 500 km ²
Nüfusu	4,6 milyon (2020)
Başkenti	Muskat
Eyaletleri	Ad Dakhiliyah, Al Batinah, Al Buraymi, Al Wusta, Ash Sharqiyah, Az Zahirah, Maskat, Musandam, (Dhofar)
Devlet Başkanı	Sultan Haitham bin Tariq bin Taimur Al Said
Yönetimi	Mutlak monorşi.
Dili	Arapça (Resmi dilin yanı sıra iş hayatında İngilizce çok yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.
Dini	İslam
Para Birimi	Umman Riyali

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: ABEDA, ACC, AFESD, AMF, FAO, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OAS (gözlemci), OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNIFIL, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

ABD ile Serbest Ticaret Anlaşması:

ABD ile Umman Sultanlığı arasında 19 Haziran 2006 tarihinde bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış ve Ocak 2009 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Anlaşma hakkında daha geniş bilgi için:

http://ustr.gov/assets/Document_Library/Fact_Sheets/2005/asset_upload_file189_8115.pdf adresi ziyaret edilebilir. Söz konusu Anlaşma, özellikle ABD'ni hedef pazar olarak seçen yatırımcı firmalar için büyük önem arz etmektedir.

Coğrafi Konum

Umman Sultanlığı, Arap Yarımadası'nın güneydoğu kıyısında yer almaktadır. Hürmüz Boğazı'ndan Yemen'e kadar uzanan kıyıların uzunluğu 1700 km'dir. Kuzeybatıda Birleşik Arap Emirlikleri, batıda Suudi Arabistan, güneybatıda ise Yemen ile sınır komşusudur. Güneyde ve doğuda Hint Okyanusu, kuzeydoğuda ise Basra Körfezi ile çevrilidir. Ülke ayrıca tamamı Birleşik Arap Emirlikleri ile çevrili bir toprağa da sahiptir.

Yüzölçümü 309 500 km² olan Umman'ın yer şekilleri ova, tepe ve dağlardan oluşmaktadır. Ovalar toplam alanın % 3'üne yakın bir bölümünü, dağlık bölgeler % 15'ini oluşturmaktadır. Geriye kalan % 82 civarındaki arazi ise çöllerden oluşmaktadır. Al Hajr Dağları ile Al Qara Dağları ülkenin en yüksek dağlarıdır.

Siyasi ve İdari Yapı

Umman'ın ismini nasıl aldığı konusunda farklı yorumlar yapılmaktadır. Değişik kaynaklar Umman'ı Qahtani kabilesi ile ilişkilendirirken, diğerleri Arapça sıfat olarak kullanılan ve "yerleşik insanlar" anlamına gelen "aamen" kelimesini kullanmaktadırlar. Roma tarihinin ilk zamanlarında, Yalainous'un (MS 23–79 yıllarında) "Omana" ismini ilk olarak onaylayanlardan olduğu söylenmektedir.

Umman, aynı zamanda "Mazoun" ve "Magan" olarak da söylenmektedir. "Magan" geminin şasesi anlamına gelmektedir. Umman, okyanus denizciliğinde gemilerinin gücü ile ve bakır, doğal taş ve Mezopotamya şehirlerine kereste ticareti ile önem kazanmıştır. Dünyanın önemli ticaret yolları üzerindeki stratejik konumundan dolayı da, tarih boyunca Sohar Limanı ile Muttrah Limanı baharat ticareti, yenilebilir yağlar ve tekstil ürünleri ticaretinde kullanılmıştır. "Frankincense" adı verilen ve altından daha değerli olan bir aromatik reçinenin bu topraklarda yetişmesi de MS 300 yıllarında Umman'ı dünyanın en zengin ülkelerinden biri haline getirmiştir.

Muskat'taki Al-Qurum bölgesinin, Arap Yarımadası'ndaki en eski yerleşim yerlerinden biri olduğu düşünülmektedir. Arkeolojik kazılar sırasında MÖ 6000'lere kadar uzanan bir zaman diliminde kurulan köylere ve taş devrinde yaşayan toplulukların izine rastlanmıştır.

1970 yılı öncesinde 18. yüzyıldan itibaren Al Bu Said kabilesi tarafından yönetilen, 1850'li yıllara kadar da günümüzde Tanzania'ya bağlı olan Zanzibar Adası'nı da topraklarında barındıran Umman devleti daha sonra bölünmüş ve farklı Bu Said yöneticileri Muskat ve Zanzibar'a yerleşmiştir. 1964 yılında ise Zanzibar hanedanlığı kanlı bir darbe ile yok edilmiş ve pek çok Ummanlı ülkeyi terk etmiştir.

19. yüzyılın sonlarında Umman hükümeti artan borçlar nedeniyle İngilizler'den aldığı finansal yardımlar neticesinde İngiliz etkisi altında kalmıştır. 1932 yılında Said bin Taimur (şimdiki sultanın babası) yönetimi devralmış, dikkatli bir yönetim ile ülkenin borçlarını kapatarak İngiliz etkisinden ülkeyi kurtarmayı amaçlamıştır. 1950'li yıllarda çıkan bir iç ayaklanma ve 1960'larda güneydeki Dhofar bölgesinde ortaya çıkan bir direniş sonucunda ise Sultan Said bin Taimur İngilizler'e başvurmak zorunda kalmıştır. 1970'lerde devam etmekte olan Dhofari Ayaklanması, Sultan Said egemenliğinin oğlu Qaboos bin Said al-Said tarafından devrilmesi ile sona ermiştir.

Sultan Qaboos yönetime geçtiğinde yoksulluk içinde ve diğer ülkelerden izole biçimde yaşayan Umman için 1967 yılında başlayan petrol ihracatı, kalkınma yatırımlarına büyük bir kaynak oluşturmuştur. Bu yatırımlar, güneydeki isyanların bastırılmasında da etkili olmuş, ülke içinde bütünlük yeniden sağlanmış, ekonomik altyapının kurulmasında ve gerekli hizmetlerin sağlanmasında beş yıllık kalkınma planlarının büyük etkisi olmuştur. Demokratikleşme hareketleri de bu dönemde başlamıştır.

Monarşi ile yönetilen Umman Sultanlığı'nda Devlet Başkanlığı görevini 2020 yılına kadar Sultan Qaboos bin Said al-Said yürütmüştür. 1970 yılında kansız bir darbe ile iktidara geçen Sultan Qaboos bin Said, öncelikle iç güvenliği sağlamış ve zaman içinde güttüğü akılcı ve barışçı

politikalarla Umman'ı hem Arap Devletleri Ligi'nin hem de uluslararası toplumun saygın bir üyesi yapmıştır.

Sultan Qaboos 2020 yılı Ocak ayında vefat edince yerine Haitham bin Tarık al Said geçmiştir.

Sultanlık, idari açıdan Muskat, Dhofar ve Musandam olarak adlandırılan üç ana eyalet ile Al Batinah, Adh Dhahirah, Ad Dakhliyah, Ash Sharqiyah ve Al Wusta olarak adlandırılan beş bölgeden oluşmaktadır. Bu eyalet ve bölgeler, toplam 59 adet vilayetten oluşmaktadır.

Eyaletleri

1. Muskat

Muskat eyaleti, Umman Körfezi'nde ve Al Batinah kıyısının güneyinde yer almaktadır. Muskat, Sultanlık'ın nüfus açısından en büyük eyaletidir. Ortalama nüfus yoğunluğu, diğer bölgelerin ortalamasının 24 katına ulaşmıştır.

Eyalet altı adet vilayetten oluşmakta olup bu eyaletlerin isimleri; Muskat, Muttrah, Bowshar, A'Seeb, Al Amerat ve Quriyat'tır. Muskat, Sultanlık'ın başkenti ve aynı zamanda da idari merkezi konumundadır.

İslamiyet'in ilk zamanlarından bu yana ticarete önemli rol oynayan Muskat, Al Jalali ve Al Mirani Kaleleri ile de meşhurdur. Muskat ve vilayetlerinde eski çağlar ile modern yaşamın uyumu dikkate çarpmaktadır.

2. Musandam

Musandam eyaleti, ülkenin kuzeyinde yer almaktadır. Dağlarının yüksekliği deniz seviyesinden 1800 metreye kadar ulaşmaktadır. Bu eyalet de stratejik konumundan dolayı denizcilik için uygun bir bölgede kuruludur. Hürmüz Boğazı'nın stratejik önemi günümüzde daha da artmış olup, Körfez'de yapılan yüklemelerin yaklaşık %90'ı bu boğazdan yapılmaktadır.

Musandam eyaleti, dört valilikten oluşmakta olup; eyaletin başkenti olan Madha Khasab, Muskat'ın 481 km ötesinde yer almaktadır.

3. Dhofar

Dhofar eyaleti Umman'ın güneyinde yer almaktadır. Kıyı şeridi 560 km'ye kadar uzanmakta olup, kapladığı alan yaklaşık 1500 km²'dir. Bu bölgenin 130 km²'lik kısmı muson yağmurlarının etkisi altındadır. Dhofar kıyıları, balıkçılık endüstrisi için önem arz etmektedir. Sardunya, karides ve istakoz en önemli balıkçılık ürünleri arasında yer almaktadır. Dhofar'ın başlıca tarım ürünleri; hindistan cevizi, muz, tatlı patates, limon, papaya ve mısırdır. Geleneksel sanatlar içerisinde ise demircilik, altıncılık, nakışçılık ve iğne işi öneme sahiptir.

Nüfus Yapısı ve İşgücü

Umman nüfusunun yaklaşık % 44'ünü yabancılar oluşturmaktadır. Yabancılar içinde Hintliler ağırlıkta olup ucuz işgücü olarak ülkede bulundurulmuş diğer ülke vatandaşlarını ise

Pakistanlılar, Bangladeşliler, Filipinliler olarak sıralamak mümkündür. Yabancı işçilerin çokluğu, devam eden projeler ve ekonominin genel gidişatına bağlı olarak ülke nüfusu yıllar içinde farklılık göstermektedir.

Kamu sektöründe çalışanların % 85,6'sını Ummanlılar oluşturmaktadır. Uygulanan Omanizasyon politikaları ile özel sektörde çalışan Ummanlı sayısı artırılmaya çalışılmaktadır. Umman vatandaşlarının önemli bir bölümü kamu kurumlarında çalışmak istemekte, özel sektör ise daha ucuz olan yabancı işgücüne yönelmektedir. Bu durumun özel sektör için hedeflenen Omanizasyon rakamlarına ulaşılmasında olumsuz etkisi olabileceği değerlendirilmektedir.

Umman oldukça genç bir nüfusa sahiptir. Nüfusunun % 30'unu 14 yaş altı oluşturmaktadır. 2019 yılı itibariyle Umman nüfusu 4,6 milyon rakamına ulaşmıştır. Bu rakamın % 60'ını Umman vatandaşları, geri kalan % 40'lık oranı yabancılar oluşturmaktadır.

Ummanlı nüfusun tamamı Müslüman olan Umman'da başlıca mezhep İbadilik olup, daha sonra Sünnilik ve Şiilik gelmektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Umman toprakları; Hürmüz Boğazı'ndaki Musandum Yarımadası, BAE toprakları içindeki Madha kasabası ve Umman Denizi'ne açılan ana alan olmak üzere üç ayrı bölgeden oluşmaktadır. Bu bölgelerin iklimi ve coğrafi yapısı, mesafenin yakınlığına rağmen farklılık göstermektedir. Tarım alanı olarak da kullanılan kuzeydeki Batinah kıyısı düzlüklerinde sıcak ve nemli bir hava görülürken; iç bölgelerde dağlık araziler, platolar ve çöllere rastlanmaktadır. Dhofar kıyıları, Mayıs-Eylül ayları arasında görülen muson yağmurlarının etkisiyle ekilebilir alanlardır. Ülke genelinde yaşanan su sıkıntısı nedeniyle içilebilir su kaynakları deniz suyunun arıtılması ile sağlanmakta; bu su ise tarım arazilerine olumsuz etki yapmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	79,79	76,33	62,31	65,3	72,47	76,32	80,51	84,63
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	0,9	-0,8	-10	-0,5	11	3,5	3,5	3,1
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	19,09 3	18,19 8	14,42 3	14,67 5	15,80 4	16,12 6	16,48 5	16,79 2
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,9	0,1	1	3,4	3	2,8	2,5	2,5
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-5,5	-4,6	-14,6	-12,9	-6,3	-4,7	-3,7	-3,2
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	32,1	41,5	66,2	78,4	81,4	87,3	94,3	98,1
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	23,2	23,3	22	23	23	23	23	23
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	4,18	4,19	4,32	4,45	4,59	4,73	4,88	5,04

Kaynak: IMF

Umman ekonomisi diğer Körfez ülkelerinde olduğu gibi hidrokarbona yani petrole dayanmaktadır. Ülkenin keşfedilmiş petrol varlığı 5,5 milyar varil olarak belirtilse de açıklanan üretim ve ihracat rakamları bunun daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Ülke sürekli olarak petrol üretimini arttırabilmek için yeni yatırımları teşvik etmektedir. Konuya dair zaman zaman açılan imtiyaz ihalelerinin www.mog.gov.om adresinden izlenmesi mümkündür.

Petrol endüstrisi Umman'ın görece yüksek hayat standardı ve iyi bir alt yapıya sahip olmasının temel aktörü olmuştur. Petrol öncesi ise Umman ekonomisi balıkçılık, küçük çaplı tarım ve madencilğe dayanmıştır.

Umman'da hükümeti temel olarak petrol dışı sektörlerin ve özel sektörün güçlendirilmesi, kamu harcamalarının disipline edilmesi, devlet gelirlerinin artırılması ve dengeli bir bütçe yapısının oluşturulmasını hedeflemektedir. Umman'ın 9. Kalkınma Planı'nın (2016-2020) son yılına denk gelen 2020 bütçesi açıklanmış olup, Sultan'ın onayından geçen 13,2 milyar Riyallik bütçe, geçen yıla oranla kamu harcamalarında 300 milyon Riyallik (yaklaşık %2) bir artış içermektedir.

Bütçe kapsamında öngörülen istihdam projelerine 2,7 milyar Riyali KİK'ler tarafından karşılanmak üzere 5 milyar Riyali aşkın bir yatırım yapılması öngörülmektedir. Yine 1 milyar Riyali aşkın bir miktar petrol ve gaz üretimine; benzer şekilde 1 milyar Riyallik de altyapı bütçesi ayrılmış olup, bu projelerin de istihdama katkı sağlaması beklenmektedir.

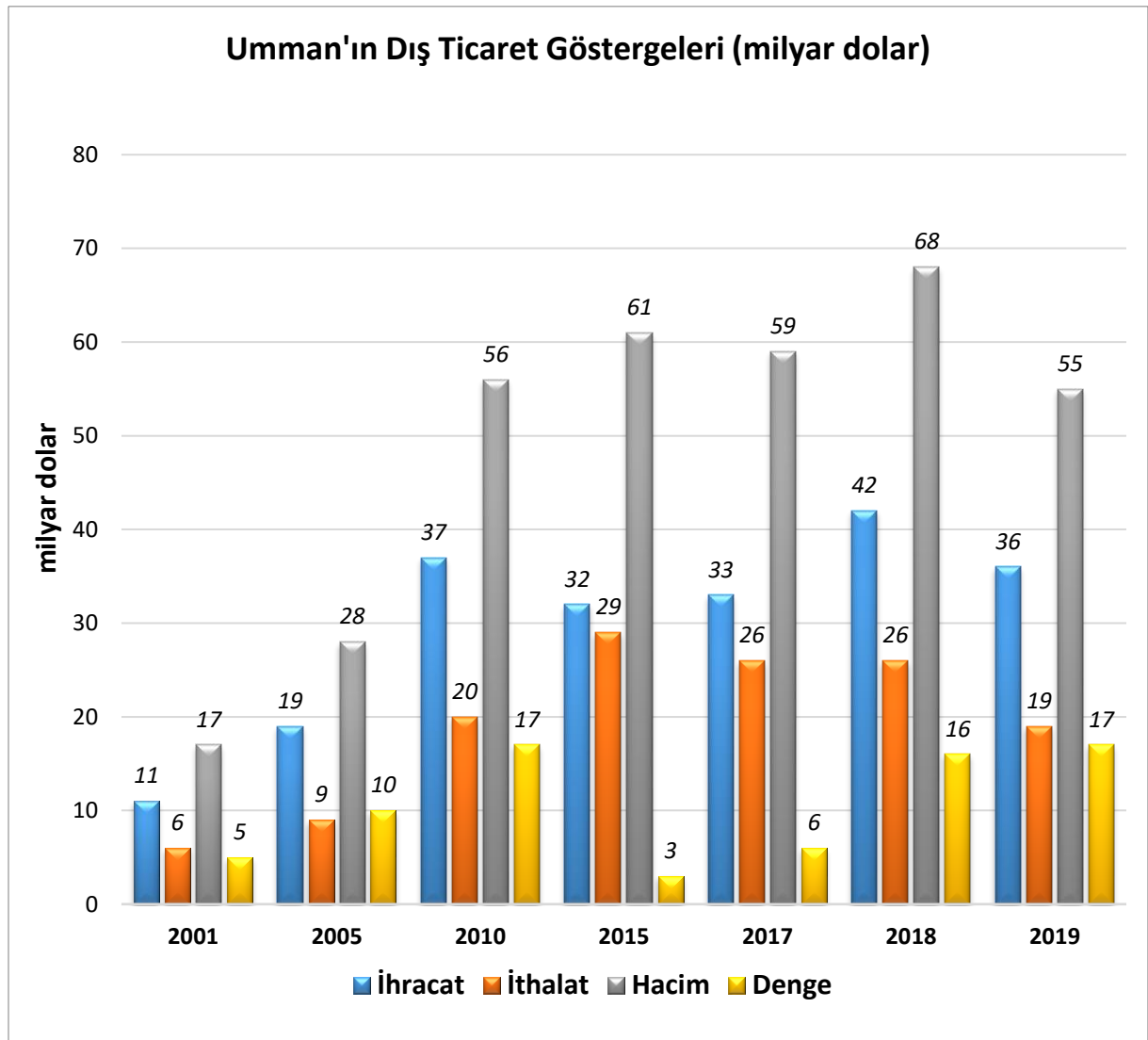
Bütçede petrolden kaynaklı gelirin oranının %54'ten %51'e düşürüldüğü görülmektedir. Bu durum, ülkenin ekonomisinin çeşitlendirilmesi için sarf ettiği çabaların bir uzantısı olarak yorumlanabilse de, doğal gaz kaynaklı gelirlerin %11'lik bir artış ile 2,2 milyar Riyale ulaşmasının beklenmesi, ekonominin halen hidrokarbon gelirlerine bağımlı bir karakterde olduğunu göstermektedir.

Dünya Bankası, OPEC+ statüsü itibarıyla yaptığı değerlendirmede Umman'ın petrol gelirlerinin sınırlı kalacağını, bunun da 2019 büyümesini %0,3 civarında tutacağını öngörmektedir. Banka tarafından, büyümenin doğal gaz arzındaki artışa paralel olarak %3,7 civarında olması; enflasyonun da artarak 2020 için %2, 2021 için %4'ü bulması beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Yirmi yıldan fazla süredir her yıl dış ticaret fazlası veren Umman'ın ithalat ve ihracat değerleri, uluslararası petrol fiyatlarından etkilenecek yıllar itibarıyla değişkenlik göstermektedir. Petrol, ülkenin ihracat gelirlerinin yaklaşık % 70'ini oluşturmaktadır.

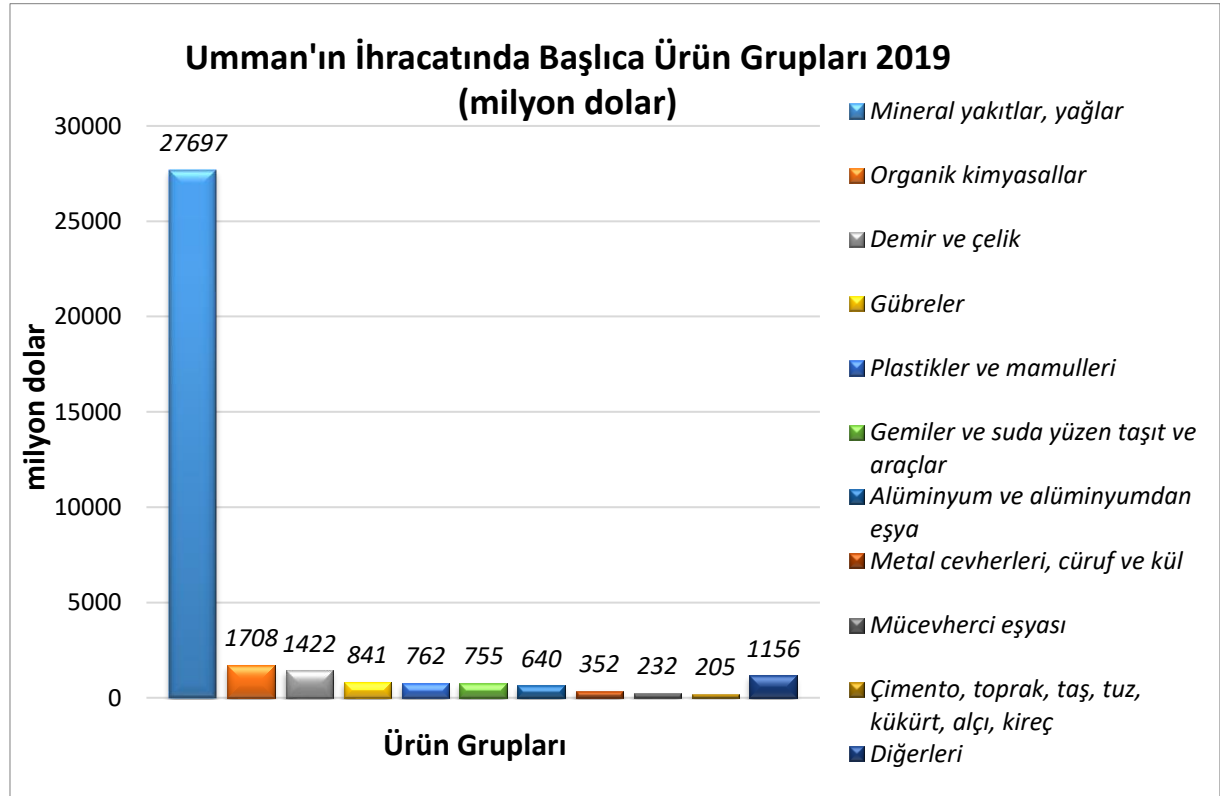
Umman hızla büyüyen bir ekonomi olduğu için buna paralel olarak ithalatı ve ihracatı da artmaktadır. 2014 yılında ihracatı 51 milyar dolar, ithalatı da 29,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında ham petrol ihracatındaki azalışın dolayısıyla Umman'ın ihracatı 32 milyar dolara gerilemiştir. 2018 yılında Umman'ın ihracatı 42 milyar dolar; ithalatı ise 26 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında Umman'ın ihracatı 36 milyar dolara ithalatı da 19 milyar dolara gerilemiştir.

Hızlı nüfus artışı ve coğrafi koşulların elverişsizliği nedeniyle özellikle gıda ve tarım ürünleri ithalatında daha fazla artış yaşanacağı tahmin edilmektedir.

Umman'ın başlıca ihraç ürünleri arasında petrol ve petrol yağları ilk sırada yer almaktadır. Kimyasal ürünler, gübreler, demir cevherleri ve işlenmemiş alüminyum Umman'ın diğer önemli ihraç ürünleridir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

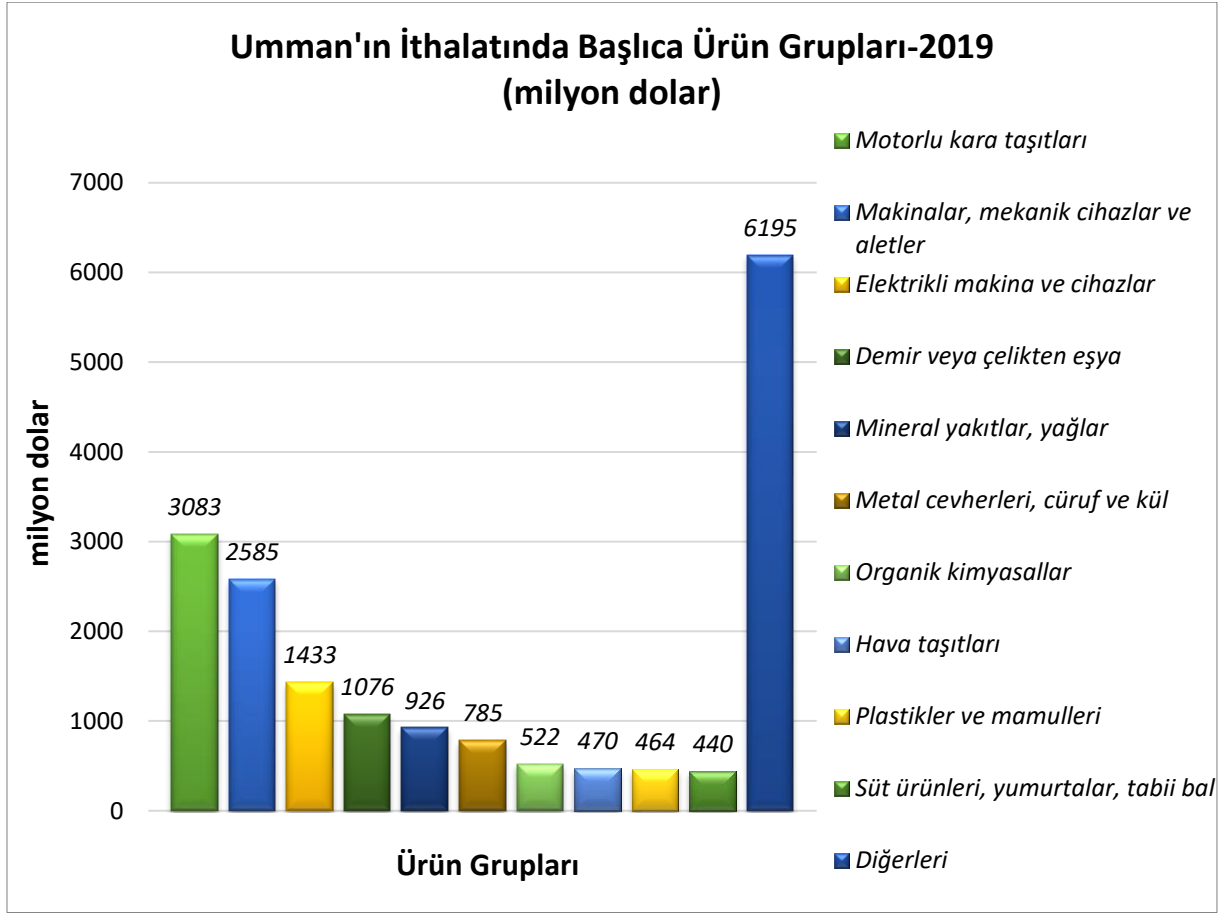
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

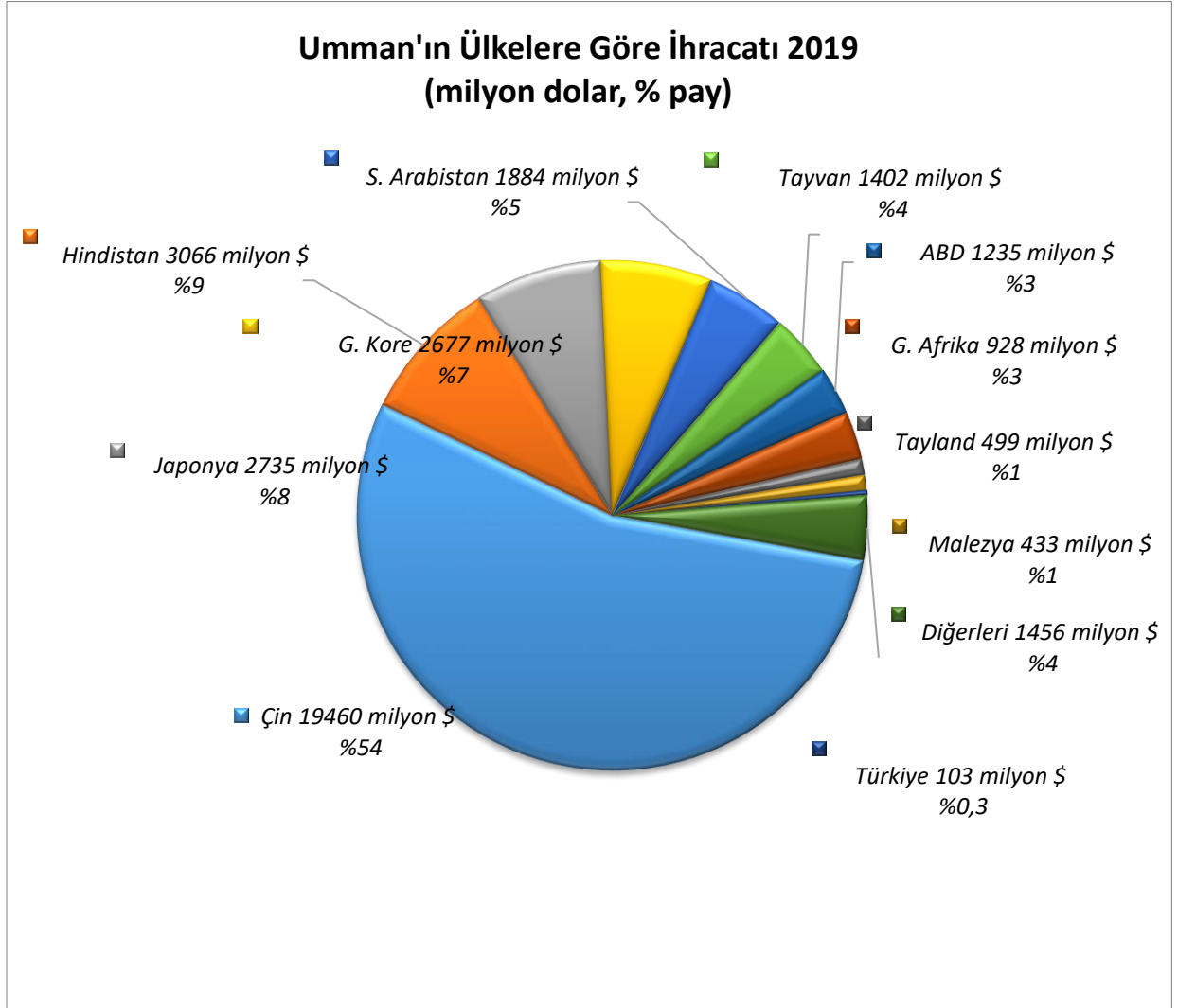

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

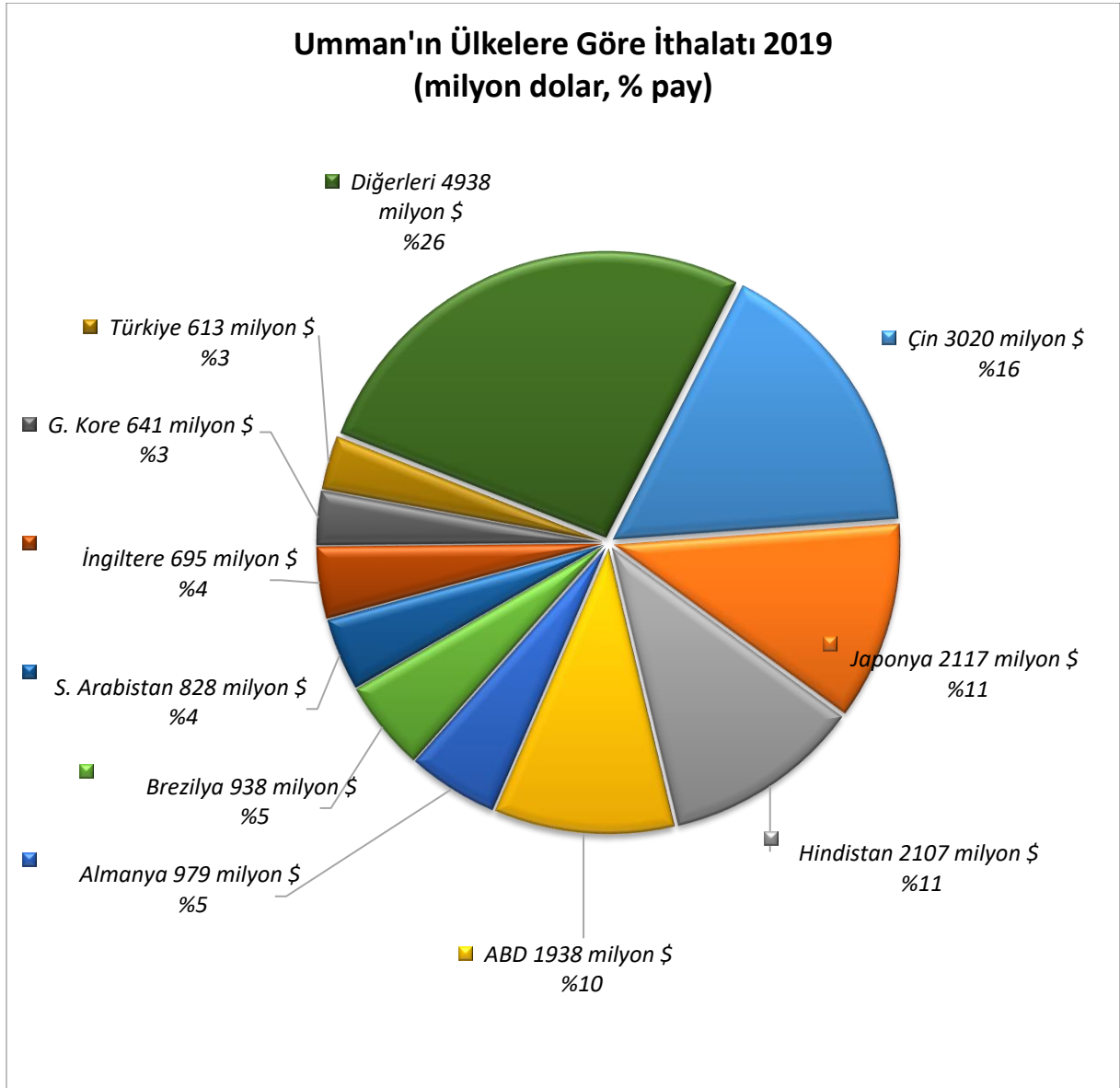
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Umman’da yabancı sermayenin ülkeye çekilebilmesi için son yıllarda önemli adımlar atılmış, yabancı sermaye mevzuatında önemli değişiklikler yapılmış ve yabancı sermayeli şirket kurma prosedürü kolaylaştırılmıştır. Ülkede gelir vergisinin olmaması, kurumlar vergisinin % 12 gibi düşük bir seviyede uygulanması, sermaye ve kar transferlerinde kısıtlama olmaması da birçok Körfez ülkesine nazaran Umman’ı daha çekici bir hale getirmektedir. Yabancı yatırımlar için 10 yıllık vergi muafiyeti, üretimde kullanılacak hammadde ve makine ithalatı için 10 yıllık gümrük vergisi muafiyeti ise diğer avantajlar arasındadır. Ayrıca yabancı yatırımlar için 10 yıllık vergi muafiyeti ve üretimde kullanılacak makine ithalatı için 10 yıllık gümrük vergisi muafiyeti diğer avantajlar arasındadır.

2000 yılında Dünya Ticaret Örgütü’ne üyelikle birlikte ülkede yapılacak yatırımlarda yabancı sermaye tavanı % 70’e çıkarılmış olup; bu oranın % 70’ten fazla olabilmesi için Bakanlar Kurulu’nun onayı gerekmektedir. Rusayl, Raysut, Sohar, Nizwa, Buraimi ve Sur’daki sanayi bölgeleri ile Al Mazunah Serbest Bölgesi’nde gerçekleştirilecek sanayi yatırımlarında da önemli kolaylıklar sağlanmaktadır. Nitekim bu bölgelerde arsa kirası yıllık m² başına 65 cent, elektrik ücreti kwh başına 3–6 cent, su ücreti galon başına 1 cent, gaz ücreti m³ başına 8 cent’tir.

Enerjinin önemli girdi olarak kullanıldığı sektörlerde Umman’da yapılacak yatırımlar oldukça avantajlıdır. Ayrıca bu sektörlerdeki yatırımlarda yabancı sermaye oranı % 100 olabilmektedir. Dünya Bankası’nın kriterleri ışığında Umman’ın yatırım ortamı ve iş kurma prosedürleri değerlendirildiğinde; Umman’ın iş kurma prosedürüne verilen değer OECD yüksek gelir grubu ülkelerine verilen değere yakın olduğu ve iş kurma sürecinin 34 gün, sürdüğü, aynı sürenin Körfez İşbirliği Konseyi bölgesinde ortalama 47 gün olduğu görülmektedir. İş kurmanın maliyeti ve iş kurmak için gereken minimum sermaye de Umman’da son derece düşüktür. Dünya Bankası verileri, işe alma sürecinin Umman’da son derece zor olduğunu; buna karşılık işten çıkarma sürecinin ve maliyetinin son derece kolay olduğunu göstermektedir. Umman’da çalışma saatleri ise tüm KİK bölgesinde olduğu gibi pek esnek değildir.

Umman’da mülkiyet kaydı ve devri ile ilgili düzenlemelerin sayısı, süresi ve maliyeti son derece düşüktür. Bu da ülkede mülkiyet haklarının iyi korunduğunun işaretidir. Kurumsal yönetim ve bilgilendirme konusunda Umman iyi bir performans göstermektedir. Uyuşmazlıkların çözümü için gereken zaman son derece uzun olmasına rağmen; maliyeti son derece düşüktür. İflas durumundaki bir işletmenin kapatılması için ayrılan süre de dünya geneline ve kendi bölgesine kıyasla oldukça uzun olup; iflas sürecinin maliyeti son derece düşüktür.

Umman Yatırım ve İhracat Geliştirme Merkezi (OCIPED) yabancı yatırımcılar için gerekli her türlü bilgiyi temin eden bir “one stop shop” özelliği taşımaktadır (www.ociped.com). Toplam sermayesi 52 000 ABD Doları ve üstü olan işletmelerin Ticaret ve Sanayi Bakanlığı’na kayıt yaptırması zorunlu olup; ilgili firmanın bölgesel belediyelerden ve Çevre ve Su İşleri Bakanlıklarından da izin almış olması gerekmektedir. Yabancı çalışanların ise İşgücü Bakanlığı ve Umman Göçmenlik Ofisi’nden konaklama ve çalışma izni almaları gerekmektedir. Umman’da yerel bir temsilcilik ve şube açmak için de yine Ticaret ve Sanayi Bakanlığı’na

(www.mocioman.gov.om) ya da Umman Ticaret ve Sanayi Odası'na (www.chamberoman.com) ve Belediyelere (www.mctmnet.gov.om) kayıt mecburiyeti vardır.

Umman Sultanlığındaki 2017 yılı sonu verilerine göre ülkedeki toplam doğrudan yabancı sermaye yatırımları toplamı 24.2 Milyar ABD Dolarına ulaşmıştır. Bir önceki yıl son çeyreğinde bu değer 21.0 Milyar ABD Doları seviyesinde olup, yaklaşık % 15 oranında artış yaşandığı görülmektedir.

Umman'a yatırım yapan ülkelerin dağılımında, İngiltere, söz konusu yatırımların yaklaşık yarısını oluşturan 11.6 milyar ABD Doları ile başta gelmekte, bu ülkeyi sırasıyla Birleşik Arap Emirlikleri (2.7 milyar ABD Doları), Kuveyt (1.1 milyar ABD Doları), Katar (1.0 milyar ABD Doları), Bahreyn (0.9 milyar ABD Doları), Hindistan ve İsviçre takip etmektedir.

Açıklanan verilerden, Birleşik Arap Emirlikleri dışındaki bölge ülkelerinin Umman'a yönelik yatırımlarında genelde azalma eğilimi yaşandığı ve yatırımların yarısından çoğunun petrol sektörü ile ilgili olduğu gözlenmektedir.

Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

İç pazar hacminin çok büyük olmaması nedeniyle imalat sektöründe ihracata yönelik yatırımlar teşvik edilmektedir. Bu proje alanları şunlardır:

- Yerli hammaddeleri kullanan sanayiler
- İhracatı esas alan sanayiler
- Sermaye, bilgi ve teknoloji yoğun olan projeler
- Umman vatandaşlarına istihdam imkânı yaratan projeler
- Petro-kimya sanayileri
- Reeksport için hammadde ve yarı mamul işleyen sanayiler
- Çok uluslu şirketler için üretim merkezleri

5. TÜRKİYE ile TİCARET

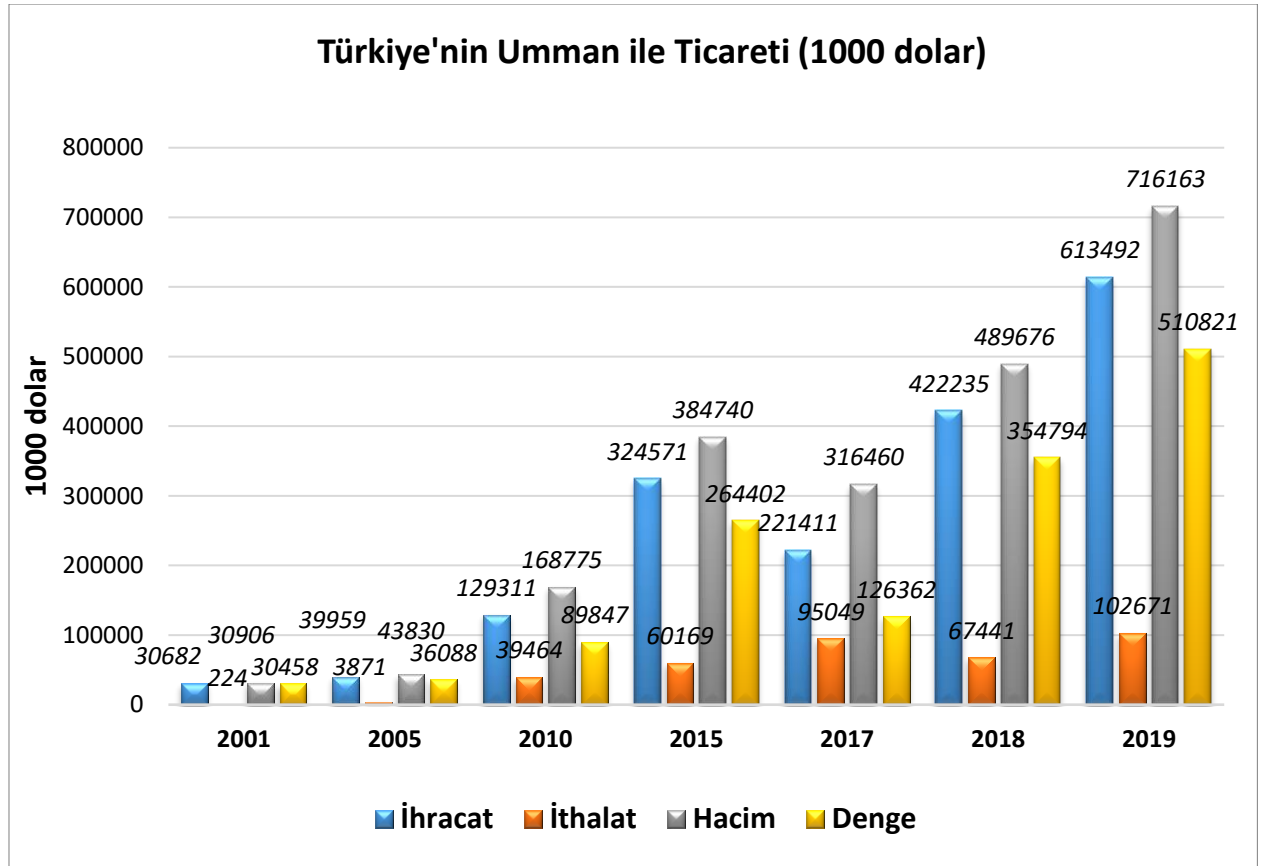
Genel Durum

Türkiye'nin Umman ile geçmiş yıllarda gerçekleştirdiği ticarete bakıldığında, dış ticaret dengesinde her yıl fazla verildiği görülmektedir.

2014 yılında Umman'ın petrol gelirlerindeki azalma ekonomisini olumsuz etkilemiş ve 2014 yılı ithalatında bir önceki yıla göre %15 azalma gerçekleşmiştir. Bu süreç 2015 ve 2016 yılında da devam etmiştir. Umman'ın 2015 yılı ve 2016 yılı ithalatı incelendiğinde düşüşün devam ettiği görülmektedir. Umman'ın ithalatındaki düşme Türkiye'nin Umman'a olan ihracatını da etkilemiş 2015 yılında 325 milyon dolar olarak gerçekleşen ihracatımız, 2016 yılında % 24 azalarak 245 milyon dolara 2017 yılında da 221 milyon dolara gerilemiştir. Ancak 2018 ve 2019 yıllarında ihracatımız tekrar atağa geçerek sırasıyla 422 milyon dolar ve 613 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

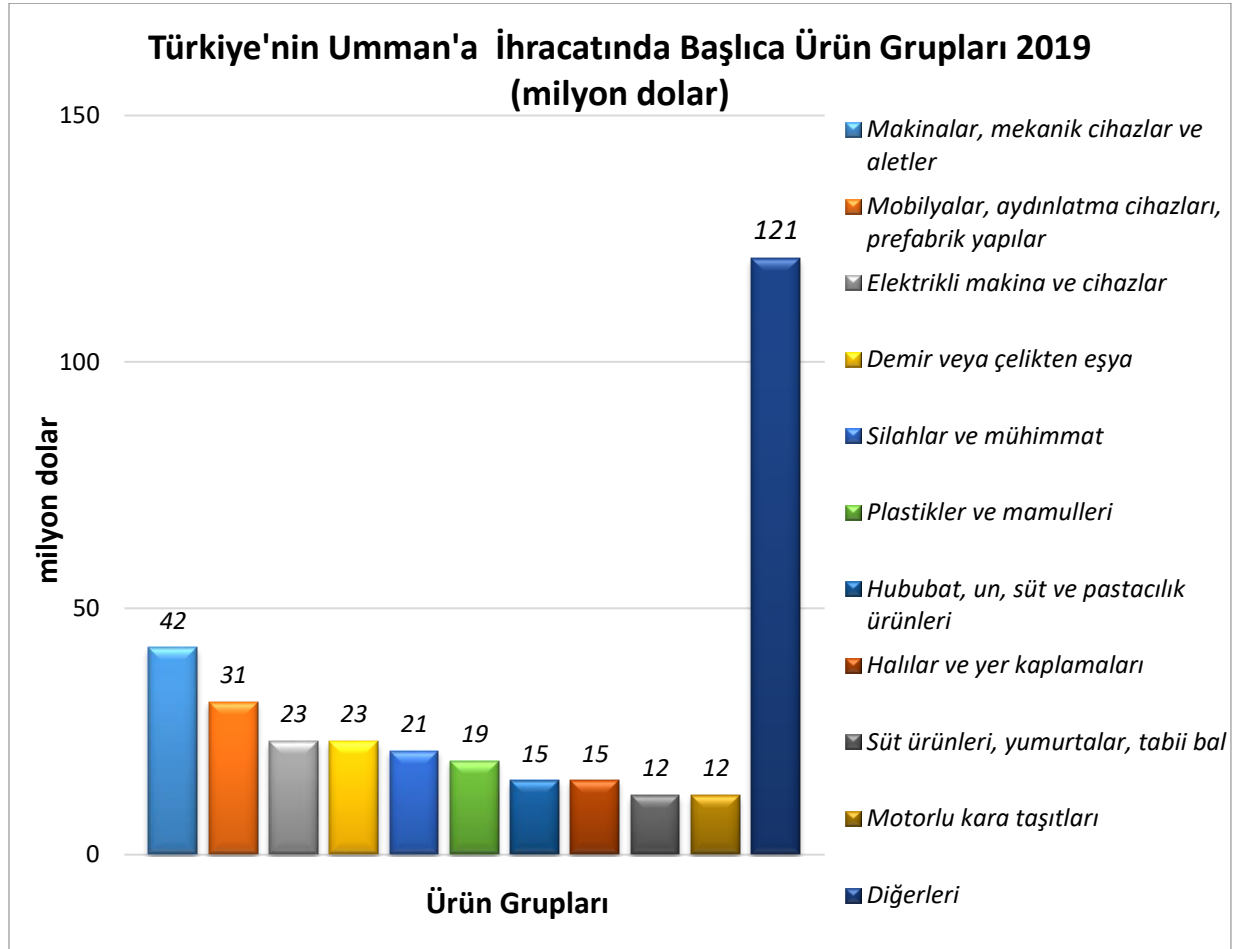
2019 yılında Türkiye'nin Umman'a gerçekleştirdiği ihracatta ilk sıraya savunma sanayi ürünleri, ihracatımız yerleşmiştir. Diğer önemli ihraç ürünlerimiz sırasıyla mobilya ve aksamı, halılar, demir çelik inşaat aksamı ve gıda ürünlerimiz yer almaktadır.

Türkiye-Umman Dış Ticareti

Kaynak: TÜİK

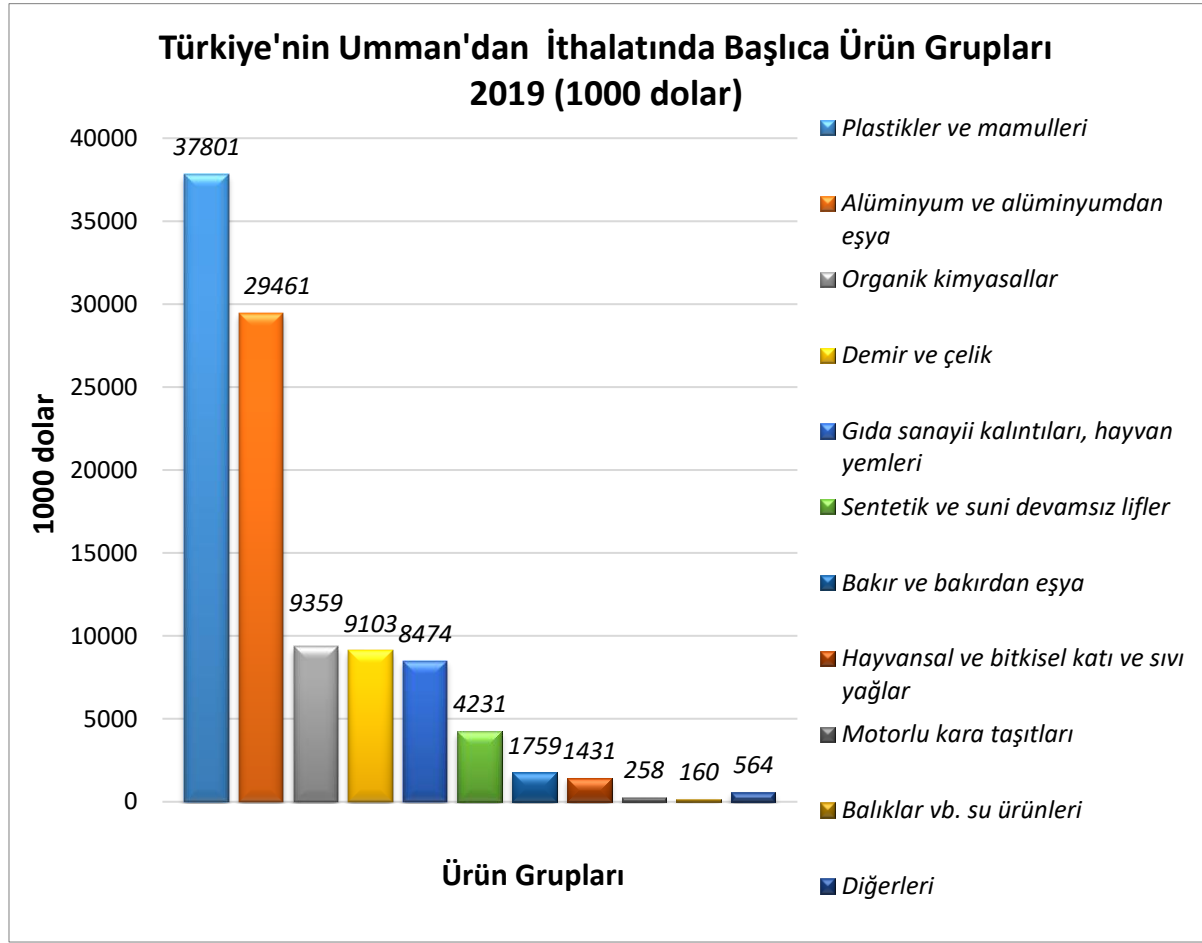
Türkiye'nin Umman'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Umman'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Umman'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		32 904 047	41 760 976	35 878 580	100	-14,1
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	15 072 300	20 099 283	19 864 602	55,4	-1,2
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3 175 050	4 497 193	5 857 094	16,3	30,2
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3 698 977	4 362 339	1 824 888	5,1	-58,2
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	680 802	519 840	883 401	2,5	69,9
3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	592 641	719 718	838 322	2,3	16,5
2902	Siklik hidrokarbonlar	576 386	754 540	792 870	2,2	5,1
7203	Demir cevherinin doğrudan indirgenmesi ile elde edilen demirli ürünler (parça, pellet) (demir oranı >= %99.94)	4 426	2 051	770 804	2,1	37481,9
8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	7 726	356 801	550 985	1,5	54,4
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	347 988	567 946	487 482	1,4	-14,2
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	93 102	109 667	438 150	1,2	299,5
7601	İşlenmemiş alüminyum	279 711	462 729	296 324	0,8	-36
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	898 284	527 631	244 480	0,7	-53,7
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	83 141	60 697	230 367	0,6	279,5
7606	Alüminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	83 815	248 427	221 564	0,6	-10,8
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	7 815	9 917	203 332	0,6	1950,3

Kaynak: Trademap

EK-2: Umman'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% , 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		26 434 873	25 770 092	18 812 952	100	-27
8703	Otomobiller	0	738 749	1 156 297	6,1	56,5
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 402 812	1 285 681	802 616	4,3	-37,6
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	844 711	543 641	758 491	4	39,5
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	403 141	339 047	474 798	2,5	40
2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	4 383	5 516	410 555	2,2	7343
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	0	20	385 387	2	1926835
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	462 701	424 365	375 245	2	-11,6
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	0	180 644	357 329	1,9	97,8
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	365 663	501 695	276 680	1,5	-44,9
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	350 733	348 877	250 914	1,3	-28,1
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	328 712	386 051	226 421	1,2	-41,3
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	464 038	693 192	221 728	1,2	-68
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	0	288 473	210 997	1,1	-26,9
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	220 069	272 105	171 969	0,9	-36,8
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	285 613	324 937	169 147	0,9	-47,9

Kaynak: Trademap

EK-3: Umman'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

		2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		31 517 789	42 842 434	35 878 580	100	-16,3
1.	Çin	13 170 395	18 821 414	19 460 465	54,2	3,4
2.	Hindistan	3 074 048	3 508 419	3 065 941	8,5	-12,6
3.	Japonya	1 876 458	2 923 544	2 735 017	7,6	-6,4
4.	G. Kore	2 332 887	2 775 737	2 677 007	7,5	-3,6
5.	S. Arabistan	1 299 394	1 779 601	1 883 991	5,3	5,9
6.	Tayvan	1 406 155	2 043 979	1 401 782	3,9	-31,4
7.	ABD	1 126 831	1 343 266	1 235 011	3,4	-8,1
8.	G. Afrika	612 813	1 123 988	927 735	2,6	-17,5
9.	Tayland	146 508	202 093	499 214	1,4	147
10.	Malezya	306 953	563 618	433 344	1,2	-23,1
11.	Singapur	136 042	378 986	202 777	0,6	-46,5
12.	İtalya	63 572	98 854	121 619	0,3	23
13.	Fransa	22 984	100 803	117 288	0,3	16,4
14.	İngiltere	72 686	82 375	114 308	0,3	38,8
15.	Türkiye	95 049	67 441	102 671	0,3	52,2

Kaynak: Trademap

EK-4: Umman'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

		2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		30 829 257	34 073 485	18 812 952	100	-44,8
1.	Çin	2 325 082	2 875 748	3 020 370	16,1	5
2.	Japonya	2 328 900	2 029 031	2 116 973	11,3	4,3
3.	Hindistan	2 881 646	2 294 127	2 106 626	11,2	-8,2
4.	ABD	1 984 188	2 415 359	1 937 699	10,3	-19,8
5.	Almanya	1 040 320	950 859	978 680	5,2	2,9
6.	Brezilya	695 096	674 666	937 585	5	39
7.	S. Arabistan	960 889	1 062 835	827 670	4,4	-22,1
8.	İngiltere	2 383 872	1 351 307	694 576	3,7	-48,6
9.	G. Kore	641 069	675 151	641 326	3,4	- 5
10.	Türkiye	221 411	422 235	613 492	3,3	45,3
11.	İtalya	739 258	791 088	554 055	2,9	- 30
12.	Hollanda	642 392	571 990	548 444	2,9	-4,1
13.	Tayland	517 102	558 029	532 992	2,8	-4,5
14.	Fransa	333 058	432 254	475 889	2,5	10,1
15.	İsviçre	336 201	264 031	256 299	1,4	-2,9

Kaynak: Trademap

Ek-5: Türkiye'nin Umman'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% , 2019)	Değişim (% , 2018-2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		221 411	422 235	613 492	100	45,3
9306	Bomba, torpido, mayın, güdümlü mermiler vb harp mühimmatı vb aksam ve parçaları; fişekler, mermi ve diğer mühimmat	742	9 453	21 461	3,5	127
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	11 735	16 916	17 635	2,9	4,3
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	10 832	12 370	13 370	2,2	8,1
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	12 840	14 877	10 894	1,8	-26,8
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	6 617	6 905	9 915	1,6	43,6
1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	6 212	5 770	9 246	1,5	60,2
407	Kuş ve kümes hayvanlarının kabuklu yumurtaları	3 307	6 161	8 575	1,4	39,2
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	1 681	5 985	7 664	1,2	28,1
8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	7 210	2 389	7 171	1,2	200,2
3916	Plastikten monofiller, ince ve kalın çubuklar ve profiller (enine kesitinin en geniş yeri > 1mm)	6 563	6 737	6 879	1,1	2,1
207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	2 518	3 945	6 463	1,1	63,8
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	4 673	5 140	6 048	1	17,7
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	3 082	4 321	6 014	1	39,2
1902	Makarnalar ve kuskus	3 903	2 091	5 276	0,9	152,3
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	1 819	8 406	4 984	0,8	-40,7

Kaynak: Trademap

Ek-6: Türkiye'nin Umman'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		95 049	67 441	102 671	100	52,2
7601	İşlenmemiş alüminyum	33 076	35 713	28 611	27,9	-19,9
3907	Poliasetaller, diğer polietiler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb. (ilk şekilde)	23 416	6 060	21 340	20,8	252,1
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	7 089	13 362	15 561	15,2	16,5
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	0	9 099	8,9	0
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	4 755	0	9 032	8,8	0
2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	0	251	8 474	8,3	3276,1
5508	Suni ve sentetik devamsız liflerden dikiş ipliği	5 502	5 161	3 888	3,8	-24,7
7404	Bakır döküntü ve hurdaları	0	0	1 759	1,7	0
1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	378	1 947	1 431	1,4	-26,5
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	685	1 522	885	0,9	-41,9
7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	0	0	763	0,7	0
5509	Sentetik devamsız liften iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	162	11	343	0,3	3018,2
2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller, fenoller, peroksitler ve bunların türevleri	0	0	327	0,3	0
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	160	149	258	0,3	73,2
0307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	259	116	155	0,2	33,6

Kaynak: Trademap